

Debreceni független Újság

politikai napilap

„Védett birtok”-ot, teherrendezési alapot létesít, adóhátralék-törlesztésről gondoskodik a ma megjelent gazdatartozásokról szóló rendelet

A védelem kategóriákhoz, kataszteri jövedelemszámításhoz, a bekebelezett kölcsönökhöz kötése, a magas kamat — nem talál a gazdák előtt megelégedésre — A pénzügyminiszter az egységpártban 5 és fél százalékra engedte le a maximális gazdakamatot

Budapest, október 23. A hivatalos lap október 24-iki száma közli a 14.000—1933. M. E. sz. kormányrendeletet a gazdatartozások fizetésének újabb szabályozása tárgyában. A rendelet 2 éves átmeneti nyugalmi helyzetet teremt, ennek tartama alatt a gazdaadósok a rendeletben előírt bizonyos fizetések teljesítése ellenében védve vannak a végrehajtási lépések és az árverés ellen. Ezen nyugalmi idő 1934—35. esztendőig tart.

A folyó év végéig érvényben maradnak az október 31-én lejáró rendelet kedvezményei,

vagyis az előbbi gazdavédelmi rendelettel megszabott eddigi egy évi átmeneti idő a folyó év végéig meghosszabbítható, de már a rendelet megjelenésétől, tehát

október 24-től kezdődőleg a régi gazdaadósok kamata 6%-nál nem lehet nagyobb,

ami minden kategóriájú gazdaadósra az eddigi kamatmaximum 2%-kal való csökkentését jelenti. A rendelet hatálya alá tartoznak a gazdaadósoknak 1932 április 1. előtt keletkezett tartozásai. De azok a gazdák,

akiknek bekebelezett jelzalogos terhe a kataszteri tiszta jövedelem 15-szörösét meg nem haladja, nem esnek moratóriális védelem alá.

Ezekre csupán a 6%-os kamat biztosítottatik. A kataszteri jövedelem 15-szörösénél nagyobb fokban adós gazdák vagy megelégszenek ezzel a kamatkedvezményvel, vagy pedig igénybe veszik a rendeletnek azt a különleges kedvezményét, hogy a gazdaadós birtokának

védett birtokká nyilvánítását

engedi meg. Az erre vonatkozó kérelmet november 30-ig kell az ingatlan fekvése szerint az illetékes járásbíróshoz terjeszteni. Az ilyen védett birtokot, amelynek e minőségét a telexkönyvben feljegyzik és amelyre nézve a terhelés tilalma áll fenn, a jövőre nézve a következő kedvezmények illetik meg:

A védettnek nyilvánított földbirtokok tulajdonosainak fizetési kötelezettsége 1933 január 1-től kezdődőleg lényegesen csökken.

A kamat 4%-ra szállíttatik le, minden védett birtokra egyaránt, sőt súlyosabban eladósodott

10 holdon aluli gazdákánál a tőke-terher is leszállíttatik.

A 10 holdon aluli, illetve a 100 arany-

korona jövedelemen aluli birtokok közül külön választatnak azok, akiknek bekebelezett adóssága a kataszteri tiszta jövedelem 30-szorosát meghaladja. Az ilyen kisbirtokokra a rendelet a tőketartozás leszállítását is lehetővé teszi a következő módon:

A 30-szoros megterhelési határon felüli pénzintézetekkel szemben fennálló teherből az állam a felét készpénzben kifizeti a hitelező intézetnek és pedig a legelől álló rövidlejáratu pénzintézeti hitelezőnek. A másik fele részről a pénzügyminiszter intézkedik, de azt is a hitelintézeti hitelezőknek juttatja. Amennyiben e kifizetés után még marad a gazdaadósoknak a 40-szeresen felül bekebelezett pénzintézeti hitelezője,

ezt az adósságot is átvállalja az állam az ugynevezett könyvadóssággyanán,

amelyet a hitelező 20 év alatt egyenlő részletekben 2.5%-os kamatozással kap meg.

A rendelet egyik lényeges ujtása az, hogy

a védett birtokok adóhátralékának 10 éves, részletekben való fizetését engedi meg kamatmentesen,

a folyó adók általi befizetés mellett, tehát a védett birtokok tulajdonosai 1933. év végén fennálló adóhátralékukat 10 éves egyenlő részletekben törleszthetik a késedelmi kamatok nélkül. A rendelet lényegesen szűkíti azoknak a tartozásoknak körét, amelyek eddig ki voltak véve a moratóriális kedvezmények hatálya alól. Így a rendelet szerint ezután nem tartoznak a kivételek közé a vételártartozásnak a megbízásból eredő (orvosi, ügyvédi) tényleges tartozások és egyáltalán nincs lehetővé téve valamely tartozás tekintetében az önkéntes lemondás sem. A gazdaadósok tehát ezután a most felsorolt tartozások szerint is igénybe vehetik a moratóriális kedvezményeket. A rendelet arról is gondoskodik, hogy bizonyos kivételes esetekben, amikor az adós nincs rászorulva nagy védelemre, a bíróság az előírt fizetések mértékét felemelheti.

A védett birtokok oly kedvezményeket élveznek, amelyek súlyos terheket jelentenek a közösségre s a hitelezőkre.

Ezért gondoskodni kellett úgy az állam, mint a hitelezők érdekeinek megvédéséről, amit kettős felügyeleti rendszer életbeléptetésével akar a rendelet meg-

valósítani. Minden védett birtokot közfelügyelet alá helyez, amit a kormány gyakorol helyi bizottságok útján, ezenkívül a bíróság elrendeli a hitelezői felügyeletet. A rendelet gondoskodik arról, hogy a hitelszervezetnek a kamatcsökkentés folytán beálló vesztesége pótoltsék. E célból a kormány kamathozzájárulási alapot létesít, amely részben megtéríti a hitelintézeti kamatok kiesését, e kiesésből fél százalékot a hitelintézetek viselnek. A kamathozzájárulási alapba továbbá kötelesek a pénzintézetek ez évi szeptember 31-iki

betétállományuk fél százalékának megfelelő évi összegét befizetni,

ami tulajdonképpen a betétkamat fél százalékos csökkentésével egyenlő. A kamathozzájárulási alapon kívül még tőketörlesztési alap is létesül, amelyből

a 10 holdon aluli birtokok tőkecsökkentéséhez szükséges 25 milliós tőkefizetést fogja az állam teljesíteni.

Ennek az alapnak másik célja jutalmak nyújtása azon gazdaadósok részére, akik az előírt mértéken felül teljesítik tőketörlesztési alap is létesül, amelyből

A pénzügyminiszter magyarázata a rendelethez

Imrédy Béla pénzügyminiszter az egységpártban a következő magyarázatot fűzte a rendelethez:

— A miniszterelnök annak idején kilátásba helyezte, hogy még az év lejártá előtt olyan rendelkezéssel lépünk a párt, illetve a közvélemény elé, amely megjelöli a végleges kibontakozás felé vezető utat. A cél a következő volt:

1. Azokat a gazdaadósokat kell, amelyek már ár és értékesítési viszonyok mellett keletkeztek, kiemelni, azokra természetesen speciális helyzetet teremteni. Ez a speciális helyzet áll: 1. hosszabb kíméleti idő megteremtésében; 2. A végleges rendezés és lebonyolítás előkészítésében és megindításában; 3. Ahoz, hogy a végleges rendezés és lebonyolítás lehetséges legyen, pontosan ismernünk kell számszerűleg megoszlás szerint, valamint a hitelszervezetre és a társadalmi viszonyokra való kihatások szempontjából azt az egész anyagot, amely ezt a speciális kezelést megkívánja. Az átmeneti nyugalmi helyzet, amelyet meg-

resen eladósodott gazdák pengőnként 20, 15, illetve 10 fillér prémiumot kapnak, aszerint, amint a birtok 10 holdon alul, vagy 10 holdtól 100 holdig, illetve 100 holdtól 1000 holdig terjed. Ezer holdon felüli birtoknál nem jár prémium. Ezenkívül a kormány gondoskodik arról, hogy az ingatlanok állami elővásárlása céljából és ezután az adósságok rendezése előmozdítására 10 millió pengő álljon rendelkezésre, de tartalékolni kellett egy bizonyos összeget is, amely az átmeneti időszakban a hitelintézetek mobilitásának fokozására, valamint az egyezségi eljárások során az egyezségek előmozdítására van hivatva. Ezekre a célokra egy ugynevezett

teherrendezési alap létesítetik.

Ezek az állami hozzájárulások nagy készpénzkiadást okoznak s erre a Jegybank 100 millió pengős hitelkeretet bocsát az állam rendelkezésére. E kölcsön az államnak a Jegybankkal szemben fennálló adósságát kb. arra a nivóra fogja ismét felemelni, amelyen az 1924. évi szanálás kezdetén állott. A kölcsönt az 1935—36. költségvetési évtől kezdődően 10 évi részletben szándékozik a kormány visszafizetni. De mindereken felül számolni kell azzal is, hogy bizonyos esetekben az egyezségek érdekében állásig lesz állami kötelezettségek vállalására. Ezért a már említett 25 millió pengő könyvadósságon felül az állam szükség esetén 50 milliós keretben hasonló 2.5 százalékos 20 éves törlesztési könyvadósság vállalásáról gondoskodik, amely kerekén évi 5 millió terhet jelent.

December 31-én a régi, 6300—1932. sz. rendelet hatályát veszti és január 1-én megkezdődik az új rendelettel megszabott és szabályozott két évi átmeneti kíméleti idő. Azonban a 6300—1932. sz. rendelet 4. fejezete, amely a végrehajtási és csőd-eljárás költségeinek csökkentése szempontjából tilalmaz rendelkezéseket, hatályban marad.

teremtünk, két éves. A végleges lebonyolítás és rendezés ismételtől attól függ, hogy a két év lefolytán a gazdaadósságok miként alakulnak. A hosszulejáratu hitelekre vonatkozó átalakítás gondolatát el kellett ejteni, mert ahhoz, hogy ez megtörténhessék, hosszulejáratu elhelyezést vállaló, illetve azt elbíró tőkékkel kellene rendelkezünk. A feladat tehát az volt, hogy 1. körülírni azt az anyagot, amelyet egy különös elbánásban kell részesíteni. Itt két szempontnak kell érvényesülni: 1. Hogy az adósság egy más gazdasági helyzetben keletkezett legyen. A másik szempont az, hogy a rendelkezésre álló eszközök szűkös volta mellett áldozatot csak ott szabad vállalni, ahol a segítségre nagyobb szükség van. A gazdaadós fogalmát körül kellett írni, illyképpen, hogy gazdaadós az, akinek a jövedelem nagyobb része a mezőgazdaságból ered; 2. Ennek az anyagnak számára nyugalmi helyzetet teremteni az által, hogy hosszabb időre — a rendelet két évre szól — lényegesen lecsökkentjük az adós részéről teljes-

tendő fizetések mértékét, sőt ezen túlmenően, a különösebben eladósodottakra nézve egy maximális fizetési kötelezettséget állapítunk meg, amelyet ha teljesít, védelemben részesül. E határ kb. az, amit az új szabályozás szerint a kataszteri tisztajövedelem negyvenszereséig eladósodott gazda köteles teljesíteni.

3. Megalapozni a végleges kibontakozás lehetővé tételére egy individuális eljárást, amely egyszéki uton törekszik a rendezést létrehozni. Megtérítjük lehetőségét annak, hogy ott, ahol ma a kisembereknek még négyezeresen felüli eladósodása van, az ilyen adósságok természeténél fogva az egyszerűbb pátriarchális színezetű egyeztetési eljárás során tisztázható legyen. Ott, ahol a gazda teljesítő képessége előreláthatólag lehetővé fogja tenni a teher egészének viselését és ennek folytán az egyszéki eljárásnak tulajdonképpeni célja nincs, ezeket az adminisztrációkat feleslegesen terhelő és a hiteléletet is szükség nélkül zavaró eljárások lehetőleg kiküszöböltesse.

4. A gazdaadósságoknak szóbanforgó tömegébe némi életet vinni. Ezt a célt azzal véltük elérni, hogy egyrészt bizonyos határon alul lévő bekebelezett tartozásokra minimális tőkétörlesztést is előírunk. Másrészt pedig azon eladósodott gazdák számára, akik a rendelt kedvezményeit igénybeveszik s akik ennek ellenére az előírt fizetéseken,

Elsőrendű étel-ital

de legalább is bizonyos határokon felül levő fizetéseket teljesítenek, prémiumokat juttatunk.

5. A rendezést olyképpen megkísérelni, hogy a bírtok liquidációk lehetőleg kis számban álljanak elő, mert ma felvevő kezét nehéz találni, amelyet gondoskodni arról, hogy az elkerülhetetlen liquidáció esetére állami elővásárlási joggyakorlás — a szűk keretek között is — valamiképpen hatályossá válhassék. Ezeknek az alapelveknek figyelembevételével épült fel az új gazdaadósvédelmi rendelet, a gazdatartozások fizetésének újabb szabályozása tárgyában. A pénzügyminiszter ezután részleteiben ismertette a rendelettervezetet.

A kifejlődött vita során a pénzügyminiszter a képviselők kívánságára a rendeletben előirányzott 6 százalékos kamatmaximumot 5 és féléves periódusokra szabta meg.

Olcson

akar építkezni? FÜLÖPNÉL vásároljon Wesselényi u. 121. sz. Telefon 27-90.

500 milliót áruhitelt kap a szovjet Amerikában

London, október 23. A newyorki lapok washingtoni levelezői úgy tudják, hogy a szovjet Amerikában 500 millió dollár hitelt akar felvenni, amelyből 400 milliót gépkocsik és más acélárak vételére, 50 milliót pedig nyers gyapott vásárlására fordít.

Nagy daruvonulás Debrecen felett

Tegnap, vasárnap ritka természeti látványosságban gyönyörködhetek azok, akik a szép őszi időt a szabadban töltötték. Délután 11 óráról kezdve állandóan daru-krugálás hallatszott alá a magasból. Kisebb-nagyobb időközökben jöttek a darucapatok, de oly magasságban, hogy igen apróknak tűntek fele hatalmas madarak. Kb. 800-1000 méter magasságban vonultak északról dél felé. Egy-egy csapatban volt néha 60-70 darab is. Óvatos becsléssel csak a Simonyi ut tájékán kb. 50-60 darucapat vonult át délelőtt 11 óráról délután 3 óráig.

Debrecenben országzászlót állítanak fel 25.000 pengős költséggel

Debrecenben országzászlót állítanak fel és az előkészítő munkákat már megkezdték. Vasárnap a debreceni országzászló bizottság dr. Haendel Vilmos elnöke alatt ülést tartott és megvitatták azt a kérdést, hogy hol lehetne felállítani az országzászlót. Voltak, akik a Péterfia-kertben, többen, akik a központi egyetemi épület előtt, vagy a nagyerdei csónakázó előtti téren kívánták felállítani az or-

szágzászlót. A bizottság nem döntött a kérdésben, mert megvárják, míg hazatér dr. Vásáry István polgármester, akiknek véleményét ki akarják kérni az elhelyezés kérdésében. Az országzászló építményei 25.000 pengőbe kerülnek és Oláh István tanár már bemutatta a bizottság előtt az országzászló modelljeit is. A gyűjtést a költségek fedezésére november elsején kezdik meg.

Vasárnap aláírták Ankarában a magyar-török szerződéseket

Ankara, október 23. Gömbös Gyula miniszterelnök, akit két napon át lelkes ünneplésben részesített Ankara, vasárnap folytatta tárgyalásait a török kormányval. Azoknak a politikai megbeszéléseknek a folyamán, amelyeket Gömbös és Kánya Izmet miniszterelnökkel és Tefvik Rüsdi külügyminiszterrel folytattak, megállapították, hogy a kölcsönös érdekek teljesen megfelelnek az 1929-ben kötött török-magyar szerződés óta folytatott barátságai politikának. Ennek alapján

barátság továbbfejlesztése érdekében a miniszterelnököt a magyar egyesületek, majd Kemál pasa yachtján Gömbös miniszterelnök Rodostóba utazott, jövőben többször találkozhatnak a török és a magyar miniszterek, végül pedig elfogadják

a vegyes gazdasági bizottság felállításának gondolatát

azzal a céllal, hogy a két ország között kereskedelmi forgalmat élénkítsék.

Gömbös, Kánya és kíséretük vasárnap este a rendes gyorsvonathoz csatolt különkocsiban elutaztak Ankarából fényes és előkelő külsőségek között.

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter hétfőn délelőtt érkezett Isztambulba, ahol diszszázzaddal és ünnepi külsőségekkel fogadták. Üdvözölték a mi-

cigányzenekar

külügyminisztériumban ünnepélyesen aláírták.

Elhatározták továbbá, hogy a testvéri

„Bagolyvárban“

Lenhossék professzor válasza a debreceni egyetem nyilatkozatára

Nem akart sérteni senkit — de Amerikáról nem beszél — A vidéki egyetemekért folyó harc volt a támadás oka

Vasárnapi számunkban közöltük a debreceni egyetem választását Lenhossék pesti professzornak arra a nyilatkozatára, amelyben azt mondta, hogy az orvosképzés terén Debrecenben őskori állapotok vannak s hogy ezért Amerikában nem honosítják csak a pesti, szegedi és pécsi egyetem diplomáit. A debreceni egyetem válaszából kitént, hogy Lenhossék professzor egyáltalában nincs tisztában sem a debreceni egyetem állapottal, sem azal, hogy Amerikában csak vizsga árán honosítanak még az Egyesült Államok

más államában szerzet diplomát is. Erre a válasza most a következő feleletet adja Lenhossék professzor:

— A debreceni egyetem orvosi karán folyó tanításra vonatkozó hírlapi nyilatkozatomban a legjobb szándék vezetett. Fel akartam hívni a figyelmet arra az anomáliára, hogy a karnak öt fontos, alapvető elméleti tanszéke, úgy mint: az anatómia, általános kórtan, gyógyszer-tan, törvényszéki orvostan és közegészségtan tanszéke most már évek óta betöltetlen, Orsós tanár három tanszéket

3 régi szó:

RÁDIÓ CSILLÁR KATZ

Piac ucca 60. TELEFON: 27-78

CSERE JAVÍTÁS SZERELÉS

lát el s e mellett még dékán is, Wendt tanár kettőt. A gyógyszer-tan a gyermekgyógyászat tanára, a közegészségtan a bőrgyógyászat tanára adja elő. Nem kívánatos, hogy ez az állapot állandósuljon, bármily kiváló tanárok és tudósok is a helyettesítő urak. Erre akartam utalni és igen sajnálom, hogy a szavaimban rejő hazafias és jószándékú intenciót egy debreceni egyetem orvosi kara, mint rektora félreismerte, amint azt nyilatkozataikból következtetem.

— Meg vagyok győződve, hogy a debreceni orvosi karnak legfőbb vágya, hogy az üresedésben lévő tanszék minél előbb betöltsenek, ami a successentia elhelyezésének szempontjából is óhajtható volna.

Amint látható, felületes és tájékozatlan

Hid ucca 14. sz.

lanságot eláruló nyilatkozatának néhány tévedését próbálja mosni a professzor. De Amerikát egyszerűen elnyeli. Arról most nem beszél.

Ettől a jóindulattól gyanusan csöppögő választól nem hagyva megtevesztetni magunkat, még most is azt hisszük, hogy a debreceni egyetemet a szó szoros értelmében becsméről nyilatkozat harci fegyver és Szeged vagy Pécs tulzott támogatása akart lenni abban a küzdelemben, amely most az egyetemi reform előtt a vidéki egyetemek épségéért folyik. Egy vidéki egyetem orvosi fakultását meg akarja szüntetni a kultuszminiszter. Ugy látszik — Lenhossék professzornak van valami oka arra, hogy ez ne Szegedé és ne Pécsé legyen. S úgy látszik: a professzor ur az eszközők tekintetében nem éppen finnyás.

Debreceni urilány sikere a tehetségversenyen

Az OKISZ ma lezárult kereskedelmi iskolai tanulmány-versenyének értékes eredménye van Debrecenre nézve: a francia levelezés első díját debreceni urilány: Vértés Alisz nyerte, aki ez évben tett érettségét Debrecenben. Vértés Alisz 150 pengőt és oklevelet nyert, de ennél értékesebb jutalomban is részesül: elsőrendű fővárosi pénzintézetnél helyezik el. A debreceni iskolaiügyre rendkívül értékes eredmény szereplője, a kis Vértés Alisz hadiárva és így a tehetségverseny olyan helyre juttatta a jutalmakat, ahol a legjobban megérdemelték azokat.

ALLÁST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 50 FILLÉRENT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETESE, HA NÁLUNK ADJA FEL.

Titokzatosabb • Izgalmasabb • Megrázóbb mint mint a mint X 27. VARSÓI BÁL MATA-HARI és mindnél nagyobb sikerű a

LÁTHATATLAN GÁRDA

BRIGITTE HELM és CARL LUDWIG DIE főszereplésével

Az olasz-osztrák front kémtörténete

PREMIER MA! PREMIER MA!

VIGSZINHÁZ

Előadások kezdete: 5, 7, 9 órákor.

1933 október 24. Három juhászbotletlenre Hadházi a Hortobágyon ez év július nyáj a tiltást megtartta Gaál Péter legény nagyhatalmú, megátámadt, összeverte, hogy a szavak letlen. Gaál niktán tért bíró a börtönbe dotta ki és B meg szánt Márku tönkrement törvényszék vád vétségé né még az zett dr. O fesszorhoz, csa Béla tőle 200 pengőt hogy neki a klinikán a 200 E levél alaptemi tanács kötelezte Vtegyen büntellen. Márku szorult anyKároly h. ígérte neki, hez, Váncsa fog tudni szni. Pallás pengőt is, adta volna együtt Vánchozza el legkat, hogy ki is vitte nap mulva vissza Karánélkül, Ezután irtasós professzját képező Pallás pengőt átvVáncsa Márkusné segíteni, kétszáz Márkus Váncsát gatták ki a járás novemb 6 december tését Márku Az ügyés nem forog becsületsért tehát a vád képvis büntetését. A bíróság lottát és V megfizetésé

GAMBRINUS ÉTTEREM

ujjonnan átalakítva október 28-án MEGNYILIK!

tulajdonos:
VITÉZ NÁNÁSI LAJOS

Kifosztották Tóth Ferenc gazdálkodó lakását

A debreceni rendőrségen jelentette id. Tóth Ferenc Bundi ucca 13. szám alatt lakó gazdálkodó, hogy a lakását, az alatt az idő alatt, míg ő és fia az Ondódon lévő tanyán tartózkodtak, ismeretlen tettesek kifosztották és ezer pengő értékű ékszert és ruhaneműt vittek el. A betörést vasárnap délután 5 és 6 óra között követték el. Feszítővassal nyitották ki.

A betörők a ruhákon, ékszereken kívül elvittek egy betétkönyvet is, melyben 21 pengő készpénz volt eltevé. A rendőrség a betörők kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított. A nyomozás adatai szerint a betörést csak a helyszínen ismerősök követhették el.

Szörmebundák

nagy választékban

ADLER

képesített szűcmesternél
Piac ucca 63. szám.
Szent Anna uccával szemben

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál a következő bejelentések történtek:

Születések: Vitéz Nagy Endre hadbíró, százados, leány: Ada. Mónus Sándor napszámos, leány: Irén. Weiszner Herman pincemester, leány: Aliz. Tóth István kocsis, fiu: János. Borók József földmunkás, leány: Júlia. Joga József fuvaros, fiu: József. Nagy István gazdálkodó, leány: Teréz. Egri Imre mázolósegéd, leány: Erzsébet. Csóka István gazdálkodó, fiu: András. Kass Aron napszámos, fiu: Jenő. 1 halva születés és 1 törvénytelen újszülött.

Eljegyzések: Mihály Sándor—Bakóci Zsuzsanna. Hermann György—Fábián Eszter. Nagy Gábor—Földesi Ilona.

Házasságok: Nagy Lajos—Porkoláb Erzsébet. Józsa János—Csócsa Mária. Benedek Gyula—Simon Erzsébet. Szolnoki Jenő—Bucskák Anna. Friedmann Lajos—Ringer Julia. Erdei István—Czégény Etelka. Renfer Gusztáv—Fábry Vilma. Reszegi Miklós—Varga Eszter. Tóth Sándor—Péntek Irén. Köteles Imre—Németh Erzsébet. Inantsy Pap Lajos—Keizler Berta. Jenci Sándor—Nagy Rózi.

Halálozások: Lakatos Jusztina ref. 2 napos, Hajduhadház. Pék Irén r. kath. 3 hónapos, Pesti u. 4. Özv. Takács Jánosné Pál Mária r. kath. 77 éves, Poroszlai u. 53. Nagy Lajosné Bagosi Erzsébet ref. 68 éves, Árpádtér 46. Kardos Ilona ref. 2 hónapos, Lovász u. 2. Tóth Imréné Papp Teréz ref. 61 éves, Nyil u. 88. Varga István ref. 3 éves, Keresztesi u. 54. Makó Lajosné Arany Linka r. kath. Tiszvára. Hajdu Lajos ref. 56 éves, Nagyvárad u. 10.

A LEGJOBB HIRDETÉSI
ORGANUM A DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁG.

Debrecen

a felvidéki magyarok életéért

Óriási arányú tiltakozó gyűlés volt vasárnap a csehek felvidéki magyarirtása ellen — A Népszövetség és Trianon ellen tüntetett Debrecen egész lakossága

Debrecen népe vasárnap hatalmas arányú gyűléssel emelte fel szavát azok ellen a gyalázatos erőszakosságok és üldözések ellen, amelyekkel a csehek ki akarják irtani a magyar kisebbséget a Felvidéken. Az Arany Bika terme zsúfolásig megtelt és nagy tömeg lepte el a szálloda előtti teret, hogy hangszórón át hallgassa a tiltakozó gyűlés szónokait. Debrecen színe-java ott volt, megjelentek az egyházi vezetők, a társadalmi egyesületek kiüldöztetési, a hivatalok vezetői és nagy lelkesedéssel tettek tanúságot a sok sebből vérző magyar nemzet élniakarása mellett.

A tiltakozó gyűlést Tóth Tibor ifjúsági kerületi vezér nyitotta meg a Nemzeti Hírszékgy elmondásával. Utána Ruffly-Vargha Kálmán gazdasági akadémiai igazgató mondott beszédet, kiemelve az erőszakosságok ellen annak a Debrecennek a tiltakozását, amely évszázadokon át mindig az emberi jog védelmezője volt s az ma is.

Vitéz Besseney Lajos, a református főgimnázium igazgatója mondott most mindenkit felelőssé tevő beszédet, sorra felemlítve a cseh elnyomás kulturális és gazdasági módszereit.

Mélyszéges megvetésünket is kifejezzük a csehek iránt — mondotta beszéde befejező részében — és megvetéssel, sőt utálattal fordulunk el tőlük, akik védtelen embereket kínoznak és sanyargatnak. Izenünk a szenvedő magyaroknak, hogy velük érzünk, sóhajunk, panaszkodunk, szenvedünk és imádkozunk és izenjük,

a csonkajában hétmillió magyar testvér szíve együtt dobog, hétmillió magyar ökle mind keményebb acél buzogánnyá válik, várva a leszámolás napját és a bosszúállás óráját. (Nagy taps.)

Izenjük, tőrjenek türelemmel, meg nem tört reménnyel, felemelt fejjel, érzék, tudják meg, hogy a vaksötét magyar éjszakának már a vége felé járunk, a nap felkelőben.

A magyar igazság isteni igazság és az isteni igazság előbb-utóbb győzedelmeskedni fog.

Meghatóan tolmácsolta Barcza Gedon tanár az ifjúság együttérzését:

A magyar ifjúság tiltakozik a felvidéki brutáltságok ellen,

de ugyanekkor egy lépéssel tovább megy: a visszahatás fogékony perceiben hirdeti a magyar testvériség ezerévs gondolatát.

Ha így a tiltakozás passzív fegyverét egybeforaszthatjuk az ősi magyar erők aktív fegyverével, akkor nagygyűlésünk célját elérte!

Vitéz K o l o s v á r y - B o r c s a Mihály terjesztette elő ezután a határozati javaslatot, amely kimondja:

„A nagygyűlés az örök igazság és az emberiség nevében ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy a saját ezeréves hazájában ilyen igazságtalanul és embertelenül bánjanak a cseh uralom alá kényszerített magyar néppel.

A prágai kormány eljárása nemcsak a magyarság életérdekeit, hanem

azt az erkölcsi alapot is veszélyezteti, amelyen a dunai népek békés együttélése egyáltalában lehetséges.

A nagygyűlés az európai hatalmakhoz fordul, akik a béke hivatott őrei és akiknek nem lehet érdekük, hogy Európa közepén egy régi kultúrnap állandóan ilyen elviselhetetlen jogtörés áldozata legyen.

A szövetséges és társult hatalmak egykor a békeszerződésben és a kisebbségi szerződésben lefektették, azaz a feltétellel szolgáltatták ki egymiló magyar embert a csehszlovák uralomnak, hogy azok

a csehszlovákokkal egyenlő jogokat fognak élvezni. A szerződő hatalmak tehát Isten és a kultúremberiség előtt felelősek mindazokért a jogtalanságokért és erőszakosságokért, amelyekkel a csehszlovák kormány a magyar kisebbségek elviselhetetlen szenvedéseket okoz.

Az itt felsorolt erőszakos és fondorlatos intézkedések

a csehszlovákiai magyar kisebbség jog- és törvényellenes megsemmisítését célozzák

és lassu, de biztos elsorvadást vonják maguk után, ami ellen a nagygyűlés egyhangulag tiltakozik és a békeszerződések revíziójának sürgős megvalósítása érdekében a nagyhatalmakhoz fordul, melyekre az a kötelezőség hárul, hogy a Nemzeti Szövetsége egyezségkormány 11. cikkének második bekezdése alapján a fenyegető bizonyodalmak s konfliktusok elkerülése céljából a Népszövetségnél a megfelelő lépéseket haladéktalanul tegye meg.”

Mint egy ember, az elkieseredés egeket ostromló kiáltásaival járult hozzá a gyűlés ahhoz, hogy az elfogadott határozati javaslatot megküldjék Mussolininek, Hit-

lernek, Daladier francia, Mac-Donald angol miniszterelnököknek és a népszövetségnek.

A gyűlés hevesen tüntetett a népszövetség ellen és Trianon ellen is. A Himnusz eléneklésével zárult a gyűlés.

Revíziót követeltek Budapesten az angol képviselők is

Vasárnap az egész országban sok nagygyűléssel tiltakozott a magyar nemzet a csehek jogtalanságai és magyarirtása ellen. A leghatalmasabb gyűlés Budapesten volt, ahol 50.000 ember vett részt a tiltakozásban. Megjelentek ezen a gyűlésen a Budapesten tartózkodó angol képviselők is, akik közül Sir John Haslam fejezte ki meghatottságát, hogy kormány vagy állami irányítás nélkül ily viharos a magyar közönség felháborodása. Emlélt a cseh atrocitásokra és erőlyesen követelte, hogy Középeurópa puszkaporos hordejában a trianoni szerződés gyökeres revíziójával teremtsenek rendet. Fogadalmat tett, hogy ilyen irányban dolgozzék az angol parlamentben és a Népszövetség-nél is.

Craven Ellis képviselő is hangsúlyozta, hogy ilyen súlyos és igazságtalan sérelem országot még sohasem ért.

Páratlan lelkesedéssel ért véget a gyűlés, amelyen nagyhatású beszédeket mondtak: Herczeg Ferenc, Kenéz Béla, Eckhardt Tibor, Stern Samu, az országos izraelita központ elnöke és M en y h á r t Pál az egyetemi ifjúság nevében.

Nemcsak olcsón, de jóminőségű
PIAC UCCA
gyapjuszövetet, bélésárut
vásárolhat
Feldheim Dezsőnél, Debrecen.
Takarékosság Rt. tagjainak bevásárlási helye.

Nagyértékű képekhez jutott Daán Ilona az Oláh Gábor-vers révén

A sajtóban megjelent cikkekből tudta meg a budapesti vizsgálóbíró Daán Ilona címét s így juttathatta hozzá a művésznő értékes festményeit — Az egyik kép Orth Jánost, a legendás végű főherceget ábrázolja, festette Lietzenmayer

Daán Ilona debreceni nyelvtanárnő hétfőn délelőtt magához hivatva dr. Csáky János vizsgálóbírósegéd és közölte vele, hogy a budapesti törvényszéktől, dr. Bubits Jenő vizsgálóbíró utasítására három darab értékes olajfestmény érkezett le a címére. A festményeket átvette Daán Ilonka és lakására szállította. A képek egyike Orth Jánost, a legendás híri osztrák főherceget ábrázolja. A képet Munkácsy kortára, a híres Lietzenmayer Sándor festette, amely katonai díszruhában ábrázolja a legendás végzetű osztrák főherceget.

A képek Debrecenbe kerülésének érdekesebb története van. Daán Ilonka, amikor bécsi lakását felosztatta, a képeket is leszállította Budapestre és Balla Ödön képerkeskedőnél helyezte el értékesítésre. Daán Ilonka és a képerkeskedő között később pörök keletkeztek és a bíróság 1929-ben a még megmaradt képeket lefoglaltatta, elrendelve azok kiadását Daán Ilonka részére. A vizsgálóbíró azonban hiába kerestette az egész országban Daán Ilonkát, nem tudtak ráakadni. Most, hogy Oláh Gábor verset írt Daán Ilonkáról és a fővárosi lapok is közölték a vers miatt indított pört, tud-

Öröklakásos társasházban

2 és 3 szobás, hallos, minden kényelemmel ellátott lakások azonnali telekrönyvi tulajdonjoggal, 15 évi törlesztés mellett lefizetésre igen olcsón jegyezhetők:

Báró Györfy Miklósnénál

(Nap u. 4.)

Dr. Ratkóczy Jánosnál

(Piac u. 8.)

Csanak József építésmérnöknel

(Vilmos császár körut 48.)

1933

A Debreceni... Szerkesztő... Földmunkás... Előfizetés... Ma: 1933... tás: Salan... izr.: 5694... A polgár... hétfőn és... 1 óráig, kö... vételével m... óráig. A rendő... Mentők, Ugyelete... Piac ucca... suth ucca... ucca 10. „A... „Szentháron... Kálmán ucc... K. Tóth K... IDŐJÓSL... Gyenge d... dős, nappal... idő s itt jel... mérséklet n... A DUB... K... 645: ... lemezek. ... dām irásai... (Felolvasás... lemezek. — lonzenekara... Terézia 1. zenekara. V... — 3.00: Tar... iskoláról tes... Ottó: Bem

Mert hozzájutottam

rendkívül olcsón egy nagy mennyiségű szövet, selyem és mosóáru tételhez,

most vásárolhat Ön is

ebből az alkalmi vételből ugyszólván **FILLÉREKÉRT** finom selymeket, szöveteket, flanelleket és bársonyokat. **A maradékok félárban.**

KLEIN Divatház

(volt Ecker, Klein, Sugar)

Kérjük

a t. vásárlóközönséget, tekintse meg vételkötelezettség nélkül, hogy meggyőződjön a hirdetett áruk tényleges olcsóságáról.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala
Ferenc József ut. 49. Telefon: 32-12.
Felolvasó szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26,-, félévre 14,-, negyedévre 7,- egy hóra 2.40 pengő. Külföldre csak a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 október 24. Kedd. Protestáns: Salamon, róm. kath.: Ráfael főa., izr.: 5694 Mark 4.

A polgármester fogad: Magánügyekben hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógytárak. „Megváltó”,

Piac ucca 18. „Aranygyuszaru”, Kosuth ucca 8. „Magyar korona”, Péterfia ucca 10. „Arany János”, Csapó ucca 66. „Szentháromság”, Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14. „Hungária”, Vargakert, K. Tóth Kálmán ucca 22.

IDŐJÓSLAS:

Gyenge délkeleti légáramlás, reggel ködös, nappal főleg a Dunántulon felhős idő a itt jelentéktelen eső is lehet. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

A DEBRECENI RÁDIÓ MŰSORA

KEDD, október 24.

6:45: Műsor. — Utána: Gramofonlemez. — 10:00: 1. Vas Gereben vidám írásából. 2. Vörösmarty-versek. (Felolvasás.) — Közben: Gramofonlemez. — 12:05: Berend Endre szalonzene. — 1:30: A m. k. r. Mária Terézia 1. honvédelmi miniszter fuvószenekara. Vezényel Fricsey Richárd. — 3:00: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról testnevelők részére. Misángyi Ottó: Bemutató tanítás. — 4:00:

A köztisztviselői szervezetek a nyugdíjjavaslat ellen

Budapest, október 23. A képviselőház holnap délután öt órakor ülést tart, amelyen a kormány beterjeszti a nyugdíjjavaslatot, a zugirászat ellen irányuló törvényjavaslatot, továbbá több apró javaslatot, valamint a törvényhatósági és az állami üzemekről szóló belügyminiszteri, illetőleg kereskedelmi miniszteri előterjesztést. A nyugdíjjavaslat fölött már a parlamenti bizottságban is élénk vita fog megindulni, különösen a tisztviselő-képviselők részéről. Az egységspárti tisztviselő-képviselők, akiknek a száma

száz körül van, azt szeretnék, hogy ha a tisztviselő-képviselők pártkülönbség nélkül egységesen igyekeznének érdekeiknek érvényt szerezni.

Megmozdulásra készülnek a nyugdíjjavaslatl szemben a tisztviselői szervezetek is.

Ennek az országos akciónak a híré a kormány nagy megütközéssel fogadta és beavatott helyen máris törtétek olyan kijelentések, hogy a kormány nem fogja tűrni a tisztviselők országos jellegű megmozdulását.

D. Népszövetségi Hitelszövetkezet tüzelőanyag raktárából tessék venni tűzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbba veheti. Minőség, mennyiség garántálva
MARÓTHY GY.-U. 24. TEL.: 31-32. • A híres ózdi szén megérkezett!

Szondy György meséi. — 5:00: Nemzetközi Művészeti Fényképiállítás. — Dózsa Dezső előadása. — 5:15: Pertis Pali és cigányzenekara. — 6:15: Francia nyelvtanítás (dr. Garzó Miklós). — 6:45: Gramofonlemez. — 7:25: Szentmihályi Tibor énekei, zongorán kíséri Polgár Tibor. — 8:00: Helyszíni közvetítés a Kamara Színházról. Nem válok el. Vigjáték három felvonásban, négy képből. Irta Orbók Attila. Rendező: Rónaszéki Béla. — Körülbelül 10:40: Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, ügétversenyeredmények. — Utána kb. 10:55: Mellestvonósnégyes. 1. Borodin: G-dur vonósnégyes. 2. Mozart: F-dur vonósnégyes.

◆◆◆

Társadalmi események

október naptára

OKTÓBER 24.

— A debreceni ipartestület sütő szakosztálya e hó 24-én, kedden délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tart. Az ülés fontos voltára tekintettel minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését ez uton kéri a szakosztály elnöksége.

OKTÓBER 25.

— A vendéglős tanonciskola október 25-én, szerdán a Wolff-szőlőtelepre tanulmányi kirándulást rendez, amelyre a vendéglős szakosztály tagjait és a korcsmárosokat ezuton hívja meg az iskola igazgatósága. Indulás pontosan délután 3

órákor az iskola Piac ucca 36. szám alatti (régii posta) helyiségéből. Eső esetén a kirándulás október 27-én, pénteken lesz.

OKTÓBER 26.

— Tanárköri gyűlés. A Debreceni Tanárkör f. hó 26-án, csütörtökön délután 5 órakor a református gimnázium tanácstermében gyűlést tart, melyen dr. Pintér Mihály piarista reál-gimnáziumi tanár olvas fel „A fizikai gyakorlatok pedagógiai értéke” címen.

OKTÓBER 28.

— Előadó délután. A téglavetői miszsiói körzet a szegény tanulók hiányzó iskolaszereinek pótlása javára a Kollégium dísztermében nagyszabású előadó délutánt rendez október hó 28-án. Az előadás műsora rendkívül érdekes délutánra nyújt kilátást.

— Debrecen házfelügyelőihez! Ez uton is értesítjük Kartársainkat, hogy e hó 29-én, vasárnap a Csapó ucca 17. szám alatti Schaff János táncintézet dísztermében (bejárat a színházjárárd udvarán) a Csizmadia Társulat épületében nagygyűlésünk lesz, melyre délelőtt 10 órára minden kartársat tisztelettel meghívunk. Követeléseink nem irányulnak sem a háztulajdonosok, sem a lakók ellen. A nagygyűlés előtti héten minden nap este 6-9 óráig a hivatalos helyiségben hivatalos órát tartunk, melyre, ha csak lehet, teljes létszámban sziveskedjenek megjelenni a választmányi tagok. Kedden, csütörtökön és szombaton fél 7 órai kezdettel rendkívüli választmányi üléseket tartunk.

◆◆◆

Nem bukfatott kormányt a párisi adófizetők tüntetése

Páris, október 23. (Havas.) A Ház ma reggel belefogott a pénzügyi talpraállásra vonatkozó tervezet egyes cikkelyének vitájába. Hosszu vita után, amelyet hol a szélsőjobboldalról, hol pedig a szélsőbaloldalról beterjesztett módosító indítványok támasztottak, a Ház elfogadta a tervezet első cikkelyét, amely a nemzeti sorsjáték jövedelméről szól.

Ezután Daladier miniszterelnök szólalt fel s kérte, hogy a Ház azonnal fogjon hozzá a legéletbevágóbb cikkelyek vitájához. Ezek a cikkelyek a következők: a kötvényszelvényekre megállapítandó adóról szóló cikkely, amely adót előre leszámitának a jövedelmi adóból és az állami és fixfizetésről szóló cikkely.

Daladier francia miniszterelnök felfogását a baloldal és a szélsőbaloldal igen nagyrésze tetszéssel kísérte s a Ház el is fogadta a sürgős tárgyalásról szóló indítványt.

Igy az adófizetők tüntetése, amely délután megzavarta az uccák forgalmát hatalmas tömegeivel s amely ellen rendőrcsapatok védelme állott az üléselő kamara körül, nem érte el célját, a kormány megbuktatását.

— Kezdődő érzelmeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

„A zöldszemű ördög” című regényünk mai folytatása anyagtorlódás miatt elmaradt.

— A IX. Cserkészkerület tisztgyűlése. Vasárnap tartotta a IX. Cserkészkerület a jamboree után első tisztgyűlést vezér dr. Bessenyei Lajos ker. elnök vezetésével. A Cserkészszövetséget vezér Faragó Ede orsz. vezetőbizt. képviselte. Az elnöki megnyitó után Kocsis László vezérker. százados, jamboree-főtitkár tartotta meg összefoglaló beszámolóját, majd vezér Faragó Ede beszélt a cserkészlet jamboree utáni programjáról. Délután a cserkészparkban összefogott volt az összes debreceni cserkészszámára vezér Faragó Ede vezetésével.

Kész bundák

és mindenféle gallér és szőrmeárk
LEGOLCSÓBBAN
ALTMANN szücsmesternél
MIKLÓS U. 2. • Javításokat elfogad.

Szöveteket olcsón **SILBERSTEIN** posztüzletében vásárolhat Piac ucca 77. szám alatt.

Budapest kikapott, olasz földön döntetlent szerzett a magyar futball

Budapest vasárnap ütközött meg a magyar és az olasz futball s a küzdelemben, amint az előrelátható volt, az olasz győzött. Van azonban a győzelemnek egy súlyos szépséghibája: Cesarini, a Délamerikából importált olasz játékos, aki nemzetközi mérkőzésektől már egyszer el volt tiltva lábtöréses játéka miatt, szándékosan beletalpalt Korányi, a magyar háttér lábába. Korányi lábát törte. A szándékos kegyetlenség után a közönség fütyű és puja-koncertben tört ki. Erre Monti kezével trágár értelmű, félreérthetetlen mozdulatot tett a közönség felé. Sem ez, sem Korányi lábtörése nem részesült bírói megtorlásban, amint hogy Rous angol bíró a kézzel visszatartást, a labda kézzel érintését és az offszájd-szabály be nem tartását is az ugynevezett férfias játékon belülnek minősítette. Igen rossz bíró volt. Korányi nélkül a magyarok az első félidő 39 percében kapott gólt nem tudták kiegyenlíteni, bár hősies harccal egyenlővé tették a küzdelmet.

A mérkőzés furdalatos meglepetése volt a magyar futball területén eddig is példátlanul tájékozatlan szövetségi vezetők részére a debreceni Palotás nagyszerű játéka. (A közönség már rég tudta.) Egy évi ragyogó szereplése után végre elismerik róla, hogy beárckozott. A kitűnő védelem és a tökéletes halvesor előtt pipogya csatársor játszott. Nadas Ödön szövetségi kapitány, aki nagy hangon jelentette ki, hogy Bocskay csatár többé válogatottnak nem lesz, lelkiismeretfurdalással láthatta Mikes tehetetlen játékát, amely igazolása volt annak, hogy a magyar futballban Markos szélsőjátékát nem közelíti meg senki. Takács II. harcolni igyekezett, de ebben nem közelíti meg Vinczét, Polgár pedig az alatt a 18 perc alatt, amíg a magyar csapat teljes volt, semmivel sem tudta igazolni centeri rátermettségét, amit nem bizonyít a Budai 11 helyzete sem a tabellán. Mint bekk ellenben kitűnő volt. Toldi olyan tehetetlen volt a kapu előtt, amilyen Teleki soha lenni nem tud, Kemény éretlen. Ez a csatársor volt a vereség oka.

A B. válogatott Vercelliben az olasz kadettek ellen

— akiket jobbnak tartottak, mint az első olasz válogatottat, — bebizonyította, hogy Nadas Ödön valóban nem ért a futballhoz, Gyatra halvesor és bizonytalan védelem előtt itt remek csatársor szerepelt s a Bocskay két csatárát, Teleki és Vinczét a dicsőség, hogy be tudták hozni a győzelem védelme által előidézett előnyt s

3:1-es félidő után 4:4 arányú döntetlen eredményt harcoltak ki. Teleki 3 gólt lőtt (egyét tizenegyesből), Vincze pedig szédületes 25 méteres bombájával a vég-eredményt állította be. Mennyire másképp üthetett volna ki a budapesti küzdelem, ha a pompás védelem és a remek halvesor előtt játszhatik a vercelli csatársor. Alberti, a Bocskay kapusa hősiesen védett Vercelliben, dicséret illeti meg, mert sok lehetetlen helyzetet mentett s a gólok nem írhatók rovására.

A budapesti mérkőzés előtt

Magyarország amatőrválogatottja 3:2 (1:2) arányban győzte le Ausztria csapatát.

Volt bajnoki profimérkőzés is vasárnap.

A Somogy Kaposvárott 2:1 (0:0) arányban győzte le a rosszul játszó Szegedet.

Az első liga bajnoki tabellája ezzel most így alakult

1. Ferencváros	5 5	—	19: 6 10	(—)
2. Képest	7 4	2 1	18: 9 10	(4)
3. Bocskai	6 4	—	2 14: 7 8	(4)
4. Újpest	6 3	2 1	13: 9 8	(4)
5. Somogy	9 4	—	5 12:25	8 (10)
6. Attila	8 3	1 4	16:16	7 (9)
7. Szeged	8 3	—	5 18:20	6 (10)
8. Phöbus	6 2	2 2	10:11	6 (6)
9. III. ker. FC	4 2	1 1	12: 8 5	(3)
10. Budai „11”	6 1	1 4	12:18	3 (9)
11. Nemzeti	6 1	1 4	9:21	3 (9)
12. Hungária	5 1	—	4 8:11	2 (8)

A Hungária barátságos meccsen sem győb. Október 29-én lesz a Hungária-mérkőzés s ezért érdekes a következő, vasárnapi barátságos mérkőzésről szóló tudósítás:

III. ker. FC—Hungária 4:1 (1:0). Hungária-ut. Bíró: Patró. III. ker. FC: Dózsa (Újvári) — Györi, Beretvás — Steiner, Lutz, Agendorfer, — Fenyvesi, Blaskó (Opata), Egri (Janda), Dinyenyés, Schwartz. — Hungária: Szabó — Mándi, Kocsis (Fabók) — Balogh, Kapta, Magyar — Szegő, Gergely, Páli, Dudás, Szabó III. — Az első félidőben nem igen adódik esemény. A kerülőtek gólja a 32. percben esett. Fenyvesi beadását Blaskó kapásból továbbítja a hálóba. Szünet után a 10. percben Schwartz kornere jól száll a kapu elé, Szabó mellé üt és a szemfüles Janda gólt szerez. A 33. percben Schwartz labdájából Dinyenyés szerez gólt. Rögtön utána Gergely 3:1-re szépít, majd Dinyenyés kiugraszítja Jandát, aki a negyedik gólt lövi.

KELETI ALSZÖVETSÉG.

DTE—KSE 1:1 (0:0). Kisvárdá. P. MAV—DEAC 6:1 (2:1). Debrecen. Bíró: Nagy. DVSC—NyAFE 4:0 (2:0). DVSE—DKASE 4:2 (2:1). NyTVE—DTSE 6:1 (1:0). Nyiregyháza. NyKISE—MTK 1:0 (1:0).

I. oszt. amatőrbajnokság állása:

1. PMAV	7 6 1	—	26: 4 13	
2. NyTVE	6 4 4	—	13: 5 10	
3. DVSC	5 3 1	1 14: 5	7	
4. DKASE	6 2 3	1 14: 7	7	
5. NyAFE	7 3 1	3 14:12	7	
6. DVSE	7 2 2	3 13:14	6	
7. KSE	4 2 1	3 6: 5	5	
8. MTK	6 2 1	3 6: 5	5	
9. NyKISE	6 2	—	4 19:14	4
10. Textúlgár	6 1	1 4	7:21	3
11. DTE	7	—	2 5 4:30	2
12. DEAC	3	—	1 2 3: 9	1

Weinberger Cipőgyár SC II.—Zsidó-reálgimnáziumi válogatott 5:3 (2:2). Góllövők: Lechner (2), Reisner (2), Fülöp, Grósz (2), Fischer.

• SZÍNHÁZ • MOZI • HANGVERSENY •

MŰSOR:

KEDD: A pénz nem minden.

SZERDA délután (zóna): Fehérvári huszárok; este: Gésák, B. (4.) bérlet.

CSÜTÖRTÖK délután (zóna): Fehérvári huszárok; este: Egy csók és más semmi.

M A,

KEDDEN ESTE

BUS FEKETE LASZLÓ legnagyobb sikerének, a

Pénz nem minden

ujdonságnak lesz a bemutatója a színházban.

SZERDÁN

GÉSÁK

az operettek-operettje.

SZERDÁN és CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN ZÓNA

FEHÉRVÁRI HUSZÁROK

MOZI

Juj, de mérges vagyok!

Bocsánat a közvetlen címért, de valóban nagyon mérges vagyok. Rögtön kiderül: miért s akkor megállapíthatják, igazam van-e?

Tegnap este ugynevezett sajtóbemutatót néztem végig az egyik debreceni moziban. A film címe: *Pardon, tévedtem!* Magyar film.

Magyar filmhez mindig egy kis meghatottsággal ülök be az elsőtített nézőtérre. Hozzászóltam, hogy a magyar hangos filmek még gyerekcipőben járnak s bizony sok mindenben elmaradnak a nagy gyakorlattal és még nagyobb tőkével készült külföldi filmek mögött. Mindegy. Ha vézna is a gyerek... a miénk, illik, hogy elnéző szeretettel, dédelgetéssel bánjunk vele s szinte anyai szeretettel, megértéssel fogadjuk, mint a gyengécsontú apróság első félszeg totyogását.

De kegyelem ide, kegyelem oda... tegnap mégis nagyon mérges lettem. A film miatt? Nem. Éppen nem, ezt gyorsan megmondom. A film nem oka semminek. Sőt. A filmnek csak örülni lehetett, mert az első magyar hangosfilm, amely nem jár gyerekcipőben. Ez a film tényleg beszél, nem gagyog. Az első magyar hangosfilm, amelyet valóban büszkén vallhatunk magunkénak, mert semmiben sem marad a legjobb külföldiek mögött, sőt diadalmas versenytársuk.

Hogy miért gurultam mégis mérgebe? Hát kérem... ezt a filmet egy pompás magyar darabból írták, két kitűnő magyar író, László Aladár és Faragó Sándor *„Egy leány, aki mer!* ci-

mű nagyszerű vigjátékából. A vigjátékot két év előtt mutatta be a Belvárosi Színház s száz előadás előtt nem is vette le a műsoráról. Külföldön is vagy ötven színház aratott hasonló sikert vele. No jó. Elhatározták, hogy film legyen belőle. A vállalat leszerződött a filmszínész-világ legelső magyar csillagát, Gál Franciskát, Hörbiger Pált és Szőke Szakállt, akik okkal kedvencei a közönségnek. Vett még hozzájuk egy sereg pompás magyar színészt, egy kiváló rendezőt s mindezek után megcsinált egy remek filmet, amelynél jobbat, mulatságosabbat, kedvesebbet, aranyosabbat és főként magyarabbat nem láttuk az idén.

Eddig rendben is volt, *most jön a méreg*. Mikor mindez szépen megvolt, jöttek a pesti filmpapák, a mindenkinél tudósabb „öberhóhemek” és igazi jó pesti mentalitással sutbadobták a pompás vigjáték remekül bevált, népszerű, hatásos címét s mert ők mindig okosabbak akarnak lenni, nagyképtűen a film elé biggyesztették egy semmitmondó, üres, ostoba címet: *Pardon, tévedtem*.

De uraim, az Isten szerelmére, miért kellett így belefuserálni az írók hivott munkájába? Mikor fogják már végre belátni a kontárságukat s a mellüket verve, meakulpázva beismerni: *Pardon, tévedtem...*

Juj, de mérges vagyok!

KÖZGAZDASÁG

SZILARDUL A GABONATÖZSDE.

Határidőzlet:

Buza: október 7.96, zárlat 7.90, március 8.27, 30, 33, 37, 31, 26, 24, 30, 25, 18, 16, zárlat 8.20—22, május 8.44, 42, 34, 39, 40, 38, 37, 30, zárlat 8.31—32.

Rozs: október 4.50, március 5.40, 35, 27, 30, 21, 15, 18, 16, zárlat 5.16—20. Tengeri: május 8.30, 26, 20, 17, 23, 15, 14, 16, 20, 18, zárlat 8.18—20.

Készárúüzlet:

Buza: tisztai 77 kg. 7.80—7.95, 78 kg. 7.90—8.05, 79 kg. 8.00—8.15, 80 kg. 8.10—8.25, ftisztai 77 kg. 7.60—7.70, 78 kg. 7.70—7.80, 79 kg. 7.80—7.90, 80 kg. 7.90—8.05.

Rozs: pesti 4.20—4.30, egyéb rozs 4.20—4.30, tak. árpa I. 6.50—6.60, tak. árpa II. 6.30—6.50, zab I. 7.10—7.20, zab II. 6.95—7.05, tisztai tengeri 8.10—8.20, egyéb tengeri 8.10—8.20, korpa 5.10—5.20.

A készárúvásáron buza 10—15, rozs 10 fillérrel drágább, zab nem változott, tengeri 5—10, korpa 5 fillérrel drágább.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 18.35—18.75, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 393.00—403.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.26, 100 lira 29.90—30.20, 100 német márka 135.70—136.60, 100 osztrák schilling 78.50—80.50.

Az értéktözsde 10 kg. szinarany 5125—5110 pengő.

ORSZÁGOS VASAROK

Október 28. Szombat: Battonya, Igal, Kapolcs, Mindszent, Szekszárd, (havi), Vasszentmihály.

Október 29. Vasárnap: Battonya, Cegléd, Felsődabas, Ujkécske.

Október 30. Hétfő: Acsa, Acs, Adánd Baracska, Devecser, Dunaföldvár, Emőd, Esztergom, Gödre, Gyékényes, Isztimér, Kadarkut, Kéthely, Kisköre, Kisvárdá, Kunbaja, Lovasberény, Nagycsákány, Pásztó, Putnok, Rohmány, Sárvár, Szilasszhalás, Szolnok, Verpelét, Vése, Zalaegerszeg.

Október 31. Kedd: Balatonlelle, Balvány, Csesztreg, Devecser, Dunaföldvár, Jánosház (havi), Soltvadkert, Vilyány, Zalaapáti.

Szabványos

lőlapok

olcsón beszerezhető

Nagy Károly és Társai
könyvnyomdájában
Ferenc József ut 49.

Telefon 20-18.

Egy szövegértés egyezési kö-
lcs 10 szög, két napilapban,
a Debreceni Független Ujság-
ban, a Debreceni Ujságban
HÉTFŐZNAP 50 FILLÉR,
VASARNAP 70 FILLER.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számítanak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Fel-
világosítással készséggel szolgál-
unk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. • Telefon: 32-12,

Házasság

Középkori
birtokos, középiskolai tanár há-
zasság céljából megismerkedne
20-30 éves intelligens leánnyal
vagy özvegyasszonnyal, kinek
10-12 ezer pengő hozománya
van. Választ kiadóra kérek. —
Jelige: „Csak református”. 3699

35 éves
önálló iparos, magyar nemes,
előkelő iparos, magyar nemes,
csinos 20-25 éves gazdaleányt
feleségül venne. — Hozomány
megkívántatik, fényképet visz-
szaküldöm. Választ „Alkohol-
mentes” jeligére a kiadóra ké-
rek. 3733

Betöltendő állás

Csizmadiaségéd
felvétetik. Csillag u. 54. sz.
2515

Férfiszabósághoz
egy jó munkás felvétetik. Öry
Sándor Kossuth uca 11. 3771

Fakihordó,
aki fűrészel, felvétetik. Olcsó
tűzifa, szén kapható, Tűzifa-
raktár, Piac 58. 2512

Csizmadiaségédeket
azonnal felveszek Kard u. 4. sz.
Sámsoni uti sorompónál. A

November 1-re
jó bizonyítvánnyal fiatal főzni
tudó leányt felveszek. Werbőczy
ucca 2. II. 1. 2507

Perfekt
onduláló hölgy, ki manikűröz is,
felvétetik. Szabó György fod-
rász, Hunyadi uca sarok. A-1

Egy
jó munkás férfiszabósághoz fel-
vétetik. Varga u. 2. 3767

Allást keresők

Bécsi
világkereskedelmi főiskolát vég-
zett fiatalember angol, német s
francia levelezést vállal s nyelv-
órákat ad. Cim a kiadóban. 346

Ingatlan

Kisebb
családi házat, lehetőleg adómen-
test belterületen vennék, Fried-
mann, Kossuth u. 22. 364

Bérbeadó
a nyírvejai határban 178 ma-
gyarhold kiváló minőségű ta-
nyásbirtok dohány termeléssel
1934. 1-től. Közvetítők kizárva.
— Jelentkezhet esetleg önálló,
megbízható, szerény igényű is-
pán vagy gazda készpénz óva-
dékkal. Cim a kiadóhivatalban. 2457

Eladó ház
300 négyszögöl telekkel, külön
gazdasági udvarral, gyümölcsös-
kerttel, 7 egy szoba, konyha la-
kás, 1200. — P bérérték. Laká-
sok kiadva. Atvehető tehr. Ha-
házi uca 7. Értekezhetni Kos-
suth uca 2. trafik. 3685

Rakovszky uca 41. sz.
2 szobás családi ház eladó. A

Üzletek

Illatszertár
elkötözés miatt olcsón átadó,
helyiség külön is kiadó. Piac u.
64. 2503

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) Csapó uca
10. sz. alatt kiadó november
1-re. Értekezni az udvari la-
kásban. A/10

Régi
hentes és mészárosüzlet teljes
berendezéssel, fűstölővel, laká-
sál vagy anélkül kiadó novem-
berre Külsővásártér 7. érdeklőd-
ni lehet házimesternél. 2476

Sarok-üzlethelyiség
november 1-re kiadó. Simonffy
ucca 7.

Tiszapalotában
Degenfeldtéri fronton olcsó üz-
lethelyiség kiadó. Értekezni ház-
gondnoknál délután 4-5-g. 3537

Kiadó lakás

Különbejáratu
butorozott szoba azonnal kiadó,
esetleg ellátással Rákóczi 35.
2472

Kiadó
azonnalra egy szoba Piac uca
66. vendéglő. 3587

Két
szoba, előszoba, mellékhelyisé-
gekből álló lakás. 2 év óta or-
vosi rendelő céljait szolgálta,
kiadó lakásnak vagy rendelőnek.
Két év óta fentálló kenyérüzlet
helyiség is. Mester uca 44.
2511

Hungária-palotában
4 szobás, parkettás földszintes
lakás novemberre kiadó. 2450

Olcsó havibéres
szobák az Arany Bikában
központi fűtéssel, világítással,
folyóvízzel ötven pengőért. 2501

Ujonnan
épült kétszobás, komfortos —
egészséges lakások november
1-re kiadók. Bővebbet Böször-
ményi ut 5-c., építési irodában.
2498

Butorozott
szoba, uccai, különbejáratu, für-
dőszobával kiadó Pavillon-lak-
tanya közelében, tiszt uraknak
alkalmas. Ugyanott Schunda-
cimbalom eladó, Vigkedvü Mi-
hály u. 10. 3280

Bánffy
ucca 14. sz. kettő parkettes
szoba, verandás, fürdőszobás,
előszobás, konyha, élelőkamrás
lakás összes mellékhelyiségek-
kel elkötözés miatt 30 P-ért
november 1-re kiadó. 3760

Kiadó
ultramodern új földszintes, déli
fekvésű, parkirozott udvarban
fekvő 2 szobás lakás. Kossuth
ucca 26., minden mellékhelyi-
séggel, terrasszal modern izlésű
kiszépített részére. Érdeklődni:
Házfelügyelőnél. 318

Kiadó
3 szoba, előszoba, konyha, speíz
pince és fűskamara esetleg kert-
tel Kishegyesi ut 19. szám. 3773

Különbejáratu
szépen butorozott nagy szoba
kiadó. Arany János u. 54., II.
em. 2514

Kis
családnál butorozott szoba idő-
sebb uriembernek kiadó. Késes
16. A-1

Szép
virágos udvarban 3 szobás,
fürdőszobás lakás november hó
1-től kiadó. Török Bálint u. 20.
3732

Egyszobás,
konyhás és külön egyszobás la-
kás novemberre kiadó. Szappa-
nos 25. 3770

Két
szoba, előszoba, mellékhelyiség
november 1-re kiadó. Vigkedvü
M. u. 28. 3768

Kiadó
novemberre főpostával szemben
irodának, rendelőnek alkalmas 4
szobás lakás. Hatvan u. 4-b.
3769

Lakást keresők

1-2 szobás
lakást kerestünk a Kálvintértől
az Arany János uccáig terjedő
részben. Cimeket a „Megváltó”
gyógyszertár Piac u. kérjük.
3765

Eladás

Tükör,
szép nagy eladó. Házakhoz
varrni ajánlkozom. Csillag uca
37. 2516

Uj
kelim abrosz, 125x140, olcsón
eladó. Simonffy u. 15., udvari
lakásban. 351

Eladók
különféle fotelok, székek, vátin,
asztal tolettetűkkel, 1 antik
ágy Miklós 51. Czeglédynél. 2510

Olcsó
könyvvásár. Szenczációsan olcsó
könyvkiakatainkat tekintse meg
Aczél antiquarium, Széchenyi u.
2. 328

Egy
gramofon és szobaklozett eladó,
Vargakert, Herceg u. 6. 366

Vodonatuj
barna 37-es női divatos félcipő
jutányosan eladó. Cim a kiadó-
ban. 357

Kályhák,
tűzhelyek, körscövek, fűtőtestek,
diákágyak, szénkupák, faladák
Nagy vasüzletében, Csapó for-
duló. 3507

Eladó
használt ágy, sodrony, etazsér,
íróasztal, villanylámpa irodai,
kőkerítés, szétszedhető, gőzfür-
dőkád, 20 literes vasfazék, 80
centis antik siffon. Görbe u. 1.
2505

Bözendörfer
zongora olcsón eladó. Kigyó
ucca 8. 319

Káposztáshordók
igen olcsón eladók. Deutsch Al-
bert és Fia. 2508

Ebédlokredenc
nagyon olcsón eladó. Diófa u.
13. 308

BUTORSZÜKSÉGLETET
mielőtt beszerezné, okvetlen ke-
resse fel Piac 83. udvari butor-
áruházat, hol modern új buto-
rok minden elfogadható árban
árusítottak!

Takaréktűzhelyek
kaphatók. Nagy kétsütős, majo-
likás alkalmai áron. Kandia 15.
2509

Tajtékpipa
ébenfa szárral, elefántcsont és
borostyán szópókával, törté-
nelmi becsű, olcsón eladó. Cim
a kiadóban. S

Nem hangzatos reklám,
hanem létező valóság,
hogy legolcsóbban szállít I. ren-
dű özdi, királdi és más hazai
szenget, bányakösz és brikettet,
továbbá I. rendű száraz bükk-,
cser-, tölgy-, gyertyán-, akác-
és vargafát hasámban és aprítva
Erdélyi Tűzifa- és Szénkeres-
kedés, Debrecen, Böszörményi
ut 3. sz. Telefon 32-31. 3501

Eladó
kifogástalan bélelt fű borkabát,
ruhaszekrény, falóra, kályhael-
lenző. Hunyadi 17. Házfelügye-
lő. 2506

Eladó
jó állapotban levő asztalszék és
istállótrágya nagy mennyiség-
ben. Nagy Endre Böszörményi
ut 81. 356

Eladó
karikahajós női varrógép és
szabó Centrál jutányos árért.
Diószegi uca 8. 355

Kétkerekű
tolókosci, festett íróasztal ol-
csón eladó. Batthyány 3. A-1

Vétel

Keresünk
megvételre lexikonokat, soro-
zatos vagy egyes munkákat vagy
egész könyvtárat. Aczél antik-
várium, Széchenyi u. 2. 365

Legmagasabb árat fizetek
aranyért, ezüstért, zálogcédlak-
ért. Ékszeres készítése, javítását
legolcsóbban végzem. Braun
Adolf ékszerkészítő, Hatvan u.
6. Cégre tessék ügyelni! 286

Jó állapotban
levő konyhakredencet megvétel-
re keresek. Cim a kiadóban. 363

Rókat
éleve a debreceni tüzezlaktanyá-
ban veszünk. 3564

Oktatás

Középkori
izr. tanító-nevelő elemista —
vagy kisebb gyerekekhez ajánl-
kozok vidékre is. Ring, Vörös-
marty u. 16. 2500

LEVELES IRÉN
okleveles tanárnő kuituszmisz-
terileg engedélyezett nyelvsko-
lájában német, francia, angol
nyelvtanítás magánórákban, ki-
sebb csoportban. Piac 49. II. e.
2026

Naményi
gyors- és gépiró iskolában a be-
iratás s tanítás megkezdődött.
Felnöttek gyors kiképzése. He-
lyesirástani, szepirástani. Olcsó
tanítói. Allamérvényes bi-
zonyítvány. Batthyány u. 9. sz.
1798

Fejes nyelviskola,
Kálvin-tér 13. Olvassa plaká-
tinkat. Külföldi diplomás tan-
erők. 3587

Különféle

Költözteseket
legjutányosabban eszközöl —
Csengeri szállító, Simonffy 30.
Telefon 3221-1918. 2502

Poloskairtást
cyángázzal és lakások vizsgálá-
sát felelősséggel vállalom. Po-
loska- és patkányszer kapható.
Kossuth uca 47. Nánásy.

Raktárhelyiségnek
kert kiadó a városban. Cim a
kiadóhivatalban. 2504

WEISZ
fest, tisztít, 1 öltöny tisztítása
4.— P. Gyászeseten 12 óra
alatt fest. 357

Nőiszabó
társnak 100 P keresek. Gyöngy-
virág u. 12. Partine. 2506

Husfűstölés
olcsón, kifogástalanul. Teleki
ucca 88. alatt Bébernél. 350

Szárak
raktárnak alkalmas pinczehelyi-
ség kiadó. Széchenyi u. 12. sz.,
uccai lakás. 305

Tükrök,
üvegek csiszolása, foncsorozá-
sok, üvegezek Sipkovitsnál. —
Nagyvárad u. 15. Telefon 23-56.
3331k

Autóját,
traktorját, motorkerékpárját
javíttassa Postariknál, Nyil uc-
ca 15. 3701

Király kávéi
mégis a legjobbak!
Aromás, zamatos kávé Király
üzletében a vevő előtt pörkölik.
Degenfeld tér 11. sz. 3609

Vidéki
tisztviselő — színházjáró
tisztviselő családnál fizető ven-
dég lenne. Szives megkeresést a
kiadóhivatalba kér. 3608

Wachánál
tisztított gallér 7 fillér tükrö-
fényel. Simonffy 55. 3772

Figyelem!
hentesáru szükségletünket vásá-
roljuk be Daku utódánál, Csapó
ucca 4. szám. Mert ott minden a
legjobb, a legolcsóbb. A

Telettetsre
igen jutányosan vállalom marhát.
Klein Sámuel Berettyószentmár-
ton Kodormán tanya. 3732

KÉT NAPILAPBAN
50 FILLÉRÉRT
közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk
feladott apróhirdetését napon-
ta, ennél fogva
a nálunk feladott apró-
hirdetés biztos ered-
ményt hoz.
Debreceni Független Ujság
Debreceni Ujság.

A kiadásért felelős: Thury
Levente.

Laptulajdonos a Debreceni
Független Ujság vállalat.
Nyomatott Nagy Károly és
Társai körforgógépén, Debre-
cen, Piac uca 49. szám alatt.